

Rímskokatolícky kostol svätého Ondreja

Barokový kostol svätého Ondreja z roku 1779 prešiel renováciou v rokoch 1947 - 1948. Kostol je v správe Farskéhoúradu Divina. Obec sa aktívne vo veľkej miere podieľala na jeho rekonštrukcii a modernizácii.

Starý kostol

Kanonická vizitácia z r. 1767 hovorí:

"Filiálny kostol v Divine je celý z dreva, je zasvätená sv. Andrejovi, postavený v r. 1726 Gašparom Ladislavom Szunyoghom. Bol znesvätený, keď v ňom bolo pochované nekrstene dieťa. Bola v ňom socha sv. Andreja. Vedľa kostola je malá drevená veža, na ktorej je zvon nepatrnej váhy. Cintorín bol ohradený drevenou ohradou, ale doňho pochovávali len 5 rokov. Predtým si Divinci pochovávali mŕtvych sami, kde chceli, mimo cintorína. Fary v Divine niet, ale prv bola." - z farskej kroniky.

Tento kostol stál pravdepodobne na mieste terajšieho obecného úradu, pri zemných prácach na tých miestach sa našlo mnoho kostí mŕtvych. Pri niektorej z častých divinských povodní bol zrejme poškodený, a preto nový postavili radšej na kopci.

Ešte jedna zmienka o starom kostole je v kanonickej vizitácii z r. 1828: "Jeden zo zvonov v kostole pochádza zo starého kostola". Dnes už nikto nevie, ako divinský kostol z roku 1726 vyzeral.

Nový kostol

V roku 1742 bola v Divine postavená kaplnka a v roku 1773 sa začal stavať nový kostol v Divine. Stavba trvala šesť rokov a financoval ju gróf z Budatína Ján Szunyogh. Do novej farnosti patrili aj obce Svederník, Marček, Považský Chlumec, Divinka, Lalinok a určitý čas Rudinská. Kostol stavali z kameňa a pálenej tehly v štýle rokoko, s masívnymi múrmi a klenutou povalou. Jezaznamenané, že "...divinských predkov museli hajdúsi do nového kostola zháňať". Zvnútra kostola bol vchod do krypty, sú v nej 3 mŕtvolky, ale už v r. 1828 sa nevedelo, kto je tam pochovaný, no môžeme si byť istí, že chudobní z obce to určite neboli. Vchod do krypty bol opatrený drevenými dverami, tiekla do nej spodná voda, v súčasnosti je novým dláždením zamurovaný úplne. Nad portálom kostola je dosiaľ do kameňa kresaný erb bývalého patróna rodiny Szunyoghovcov. Dvoje dverí na bočných stenách sa zaisťovali hrubými hranolmi. V r. 1922 bol pokrytý šindľom, v r. 1947 eternitom. V kostole bola kazateľnica, v 70-tich rokoch bola však odstránená a chodba k nej zo starej zákristie zamurovaná. V roku 1964 bola postavená nová zakristia.

Kostol bol zasvätený **sv. Andrejovi (Ondrejovi)** apoštolovi. Pôvodne bol postavený hlavný oltár a dva vedľajšie oltáre z neomietnutých kameňov. Hlavný oltár bol vyzdobený na veľkom plátne maľovaným obrazom sv. Ondreja a vedľajšie obrazmi sv. Jána Nepomuckého a sv. Žofie. Socha sv. Ondreja sa nachádza aj v strede oltára, vľavo je socha sv. Anny a vpravo sv. Jozefa - pestúna. Počas II. svetovej vojny 26. 7. 1943 boli doň zadovážené z Ríma relikvie sv. Ondreja apoštola - patróna kostola - v malej kovovej schránke opatrenej sklom. Až v r. 1921 boli ku kostolu postavené schody, predtým k nemu viedol z obce iba chodník, v zimnom čase pravdaže klzký. Schody boli drevené, časom poškodené a preto všetci obyvatelia boli povinne poistení proti úrazu. V r. 1983 schody opravili, zaliali asfaltom. Vtedy sa odstránili aj staré lipy, ktoré stáli pred kostolom, pretože ich korene siahali až pod oltár a ničili základy.

Zápis vo farskej kronike:

"Pán farár Aladár Struhár v roku 1947 - 1948 previedol dôkladnú renováciu miestneho kostola, ktorý bol už v dezolátnom stave a na spadnutie. Jeho usilovnosťou divinský kostol sa stal jedným z najkrajších kostolov v okrese Žilinskom."

Vtedy za 185 000 vtedajších korún sa okrem iného prerobila veža na kostole - namiesto mierneho ihlanu zdobila teraz vežu cibulovitá kupola. Kostol bol dookola ohradený múrom, dnes sa z neho zachovala iba vstupná brána.

Rekonštrukcia kostola v r. 2011

V letných mesiacoch v roku 2011 bola kopula pomocou žeriavu zložená z veže a kompletne zrekonštruovaná. Pri tejto príležitosti bola zbúraná a nanovo postavená predsieň pred vstupom do kostola - ľudovo nazývaná "žebrovňa".

Nad hlavným vchodom do kostola visí do kameňa vysekaný erb rodiny Szunyoghovcov. Szunyoghovci patria medzi najdlhšie kvitnúci rod Trenčianskej stolice, ktorý bol v r. 1588 povýšený do barónskeho a v r. 1708 do ešte vyššieho grófskeho stavu. V ľavej strane štítu erbu je na pažiti rytier na koni so zástavou na pravom pleci.

Posledný mužský potomok rodiny Szunyogh zomrel v r. 1778 - patrón sa teda svojho diela už nedočkal. Dátum pod erbol označuje rok, kedy bol kostol omietnutý brizolitom (1967).

Elektrické hodiny na kostole

Od marca 2007 ukazujú presný čas v Divine aj vežové hodiny. Priemer ich číselníka je dva metre a ručičky sú dlhé 100 a 80 centimetrov, takže ich vidieť zďaleka. Tí, ktorí bývajú na dolnom konci obce blízko kostola, ich počujú aj odbíjať každú štvrtú hodinu a v noci sú osvetlené. Riadené sú rádiovými vlnami, takže spoľahlivo ukazujú presný čas. Pri zmene letného času z letného na zimný a naopak sa posúvajú o hodinu dopredu alebo dozadu.

Slnečné hodiny na kostole

Donedávna (od roku 1974) boli na kostole iba slnečné hodiny, ktoré ukazovali správne len takzvaný letný čas.

Zvony v kostole

Zvony sú stálymi ohlasovateľmi radostných i smutných udalostí v obciach kresťanského sveta. Aj divinský kostol má vpredu vysokú vežu so štyrmi zvonmi. Na vežu musíte prekonať 16 schodov na chórus a 49 ku zvonom:

Najväčší zvon visí v strede, je z roku 1924, je na ňom nápis: SLUŽIM NA VATŠIM ČEŠŤ A SLÁVU BOŽIU a motív Jána Krstiteľa ako krstí Pána Ježiša. Zvoní sa ním hlavne pred sv. omšami v nedeľu.

Menší zvon z južnej strany je tiež z roku 1924. Má nápis: ŽIVÝCH VOLÁM, MRTVÝCH OPLAKÁVAM, BÚRKY ZAHÁŇAM a zobrazený je na ňom sv. Jozef s malým Ježišom. Zvoní hlavne pri pohreboch a v minulosti i pri veľkých búrkach.

Na severnej strane veže visí **najstarší zvon** z roku 1774, má teda 229 rokov - sotva niekde v Divine nájdete starší letopočet. Zachoval sa vraj preto, že cez 1. svetovú vojnu bol zahrabaný na boku veže. Týmto zvonom zvoní ráno, napoludnie, večer a pred sv. omšami vo všedné dni. Je na ňom zobrazená kľáčiaca postava a nápis: F. UDIT MEIOANERNEST CHRISTEL-LIPOSO NIIANNO 1774.

Tieto 3 zvony boli od 9. mája 1975 na elektrický pohon, od r. 2001 sú na pohon elektromagnetický.

Na veži je upevnený ešte **maličký zvon, tzv. umieračik**, tento je ešte stále na "ručný pohon", vedie k nemu z chórusu povraz. Zvon je bez nápisu a zvoní sa ním každému, kto zomrie.

Na poschodí pod zvonami sa nachádza takzvaný rapkáč, ktorý sa používa v čase, keď sú "zaviazané zvony" - od Zeleného štvrtka večer až po Bielu sobotu večer, je tiež poháňaný elektrinou.

